Poštarina plaćena u gotovom

Samostan oo. Dominikanaca ... OVNIK ... 31.

VJESNIK ĐAKOVAČKE BISKUPIJE

God. XIV Broj 1
Đakovo, Siječanj 1961.

1 ● Katolički odgoj u obitelji
8 ● Teološki tečaj za kler
9 ● »Ja sam Put, Istina i Život«
10 ● Svjetska Oktava
11 ● O općim crkvenim saborima
14 ● Novi uređaj rubrika
16 ● Vijesti iz katol. svijeta
16 ● Bibliografija
16 ● Iz urednikove bilježnice

Vlasništvo i naklada Biskupskog Ordinarijata u Đakovu. — Glavni i odgovorni urednik: Vilim Hiršnhauzer. — Uredništvo i uprava: Đakovo, Strossmajerov trg 6. — Pretplata godišnje 700 Din. — Broj ček. rač. 423-703-5-113 — Tisak: „Tipografija", Đakovo.

KATOLIČKI ODGOJ djece U OBITELJI

KORIZMENO PISMO BISKUPA SVOJIM VJERNICIMA

Prošle godine navršilo se trideset godina otkako je sveti Otac papa Pijo XI. izdao svoje glasovito encikličko pismo o odgoju mladeži. Cijeli je svijet ove godine govorio i pisao o papinom pismu. I mi biskupi htjeli bismo na uspomenu tridesetgodišnjice ove glasovite enciklike vama, dragi vjernici, progovoriit nekoliko riječi o katoličkom odgoju naše mladeži u obitelji, htjeli bismo vam na srce staviti nekoliko uputa i savjeta, kako ćete katolički odgojiti svoju djecu.

Sluga Božji Dr. Anton Martin Slomšek, biskup lavantinski u Mariboru, najveći slovenski odgojitelj i pisac djela o odgoju, koji je umro na glasu svetosti 1862. godine govorio je: »Dragi očevi i majke! Sreća ili nesreća budućnosti leži u vašim rukama. Vaša su djeca vaša budućnost. Kako ih budete odgojili, takvu ćemo budućnost imati — dobru ili zlu«.

Naša djeca, su naša budućnost i naša nada. To je čovječanstvo u cvatu. Mladež naša puna je obećanja za vas, oče i majko, za Crkvu, za nebo i za Boga.

»Što će biti od ovoga djeteta?« (Luc 1, 66), pitali su se okupljeni oko kolijevke sv. Ivana Krstitelja njegovi najbliži. Takvo pitanje šapće vaše srce i vaša duša kod svakoga vašeg djeteta. Iako je to pitanje bezbroj puta ponavljano u životu roditelja odgovor je uvijek jedan te isti: Dijete će jednom postati onakvo, kako ga budu roditelji odgojili. Velika je vaša odgovornost. Bog stavlja u vaše ruke malo stvorenje s besmrtnom dušom. Ono će vam donijeti mnogo slatkih, ali i gorkih časova, ono će vam biti na utjehu, ali mnogo puta i na razočaranje. Vaša je dužnost svoje dijete poučavati, ispravljati, odgajati i voditi Bogu. Kad usadite u zemlju malo zrno žira, ono će proklijati, rasti i postati golemo stablo, koje će se pobjedonosno opirati burama i olujama. Njemu je dosta malo zemljine vlage, sunca i zraka, da se razvije i poraste. Kod čovjeka je to drugačije. Njemu treba njege, nad njim treba neprestano da bdije briga očeva i oko majčino, njega treba voditi, podizati i odgajati. Hrast, kad je isklijao sam od sebe raste i razvija se, a djetetu treba neprestana pomoć, da se od njega izgradi potpun čovjek. Da čovjek bude potpun mora se na njemu ostvariti plan Božji, plan koji Bog ima sa svakim čovjekom.

Dijete niče s bogatim osobnim darovima. Dijete je biće s dušom i tijelom. Ono je i društveno biće, jer živi u zajednici i ima svoje dužnosti prema zajednici. Dijete je i kršćanin po sv. krštenju, i kao takav obilježen je zaslugama Kristovim. Dijete je i član Crkve i dio tajnovitog tijela Kristova. Sve to moraju imati u vidu roditelji kao njegovi odgojitelji. Da od njega stvore potpunog čovjeka, moraju uvijek imati na umu da dijete nije samo njihovo, nego u prvom redu Božje. Vi ste katolički roditelji, vi ćete to shvatiti.

PRIJE NEGO ŠTO DIJETE DOĐE NA SVIJET

Roditelji prožeti katoličkom sviješću i ljubavlju prema Bogu i daru, koji im Bog u budućem djetetu daje, neće čekati početak katoličkog odgoja svoga djeteta, tek kada dođe na svijet.

Prije nego dijete dođe na svijet, u obitelji treba da vlada katolički duh, da je kuća i obitelj prožeta pravim vjerskim ozračjem i raspoloženjem.

1. Prije svega roditelji moraju biti dobro poučeni o svojim dužnostima. Oni moraju znati, da je dijete dar Božji, da Bog daje život djetetu po duši, koju Bog stvara u času kada roditelji postavljaju tjelesne uvjete za život. Oni moraju znati, da je život djeteta dragocjeni dar Božji. Zato će taj dar uz cijenu najvećih žrtava čuvati. Nije dosta samo roditi dijete, nego ga treba odgajati, a za odgoj treba ljubavi i znanja. Već od prvih dana odgajat će svoje dijete s ljubavlju u duhu Božjem i u duhu svete vjere. A znanje, kako će katolički odgajati, steći će revnim slušanjem propovijedi i uputa svojeg župnika, i ako se budu zanimali, što će u odgoju dati djetetu, da bude pravi vjernik — katolik.

2. Katolički roditelji neka se raduju djetetu, koje se ima roditi. Za taj će dar svaki dan moliti, i nikada ništa ne će učiniti, što bi Boga spriječilo u Njegovoj stvaralačkoj želji, da novim bićima podijeli život i svori dušu. Nikada roditelji ne će ništa učiniti protiv života djeteta, koje majka nosi pod svojim srcem. Svaki takav čin bio bi težak grijeh, a unosio bi u obiteljski život nemir, nesreću i nezadovoljstvo. Želja za lagodnim, bezbrižnim životom bez djece, ne će usrećiti roditelje. Djeca povezuju oca i majku i donose blagoslov njihovim žrtvama.

3. U katoličkoj obitelji mora vladati **mir.** Mir je onaj cvijet, koji treba da resi život roditelja, dok očekuju svoje novorođenče. Nesloga, nemir i međusobno nerazumijevanje ruši i razara raspoloženje, koje bi trebalo da bude temelj na kojem će se katolička obitelj izgrađivati.

Otac i majka upućeni su jedno na drugo. Njihov je život samo jedno biće, iako se odvija u dva bića. Ljubav bi morala biti plod mira u kući i obitelji. Dakako, da će mir vladati u onoj obitelji u kojoj se zna opraštati, u kojoj se zna odricati, u kojoj nema sebičnosti, u kojoj se poštuje zakon Božji, i koja živi pravim katoličkim životom i prima često izvore milosti u sakramentima Ispovijedi i Pričesti.

Bure i oluje škode nježnom cvijetu. Tako bi nemir svađe i nesloga škodili živom, a još nerođenom djetetu. Oče i majko, pazite na mir u svojoj obitelji, da jednom bude mir u duši i u životu vašeg djeteta.

4. U vašoj obitelji treba da vlada **radost.** Sv. Otac Pio XI. napisao je u svojoj enciklici o kršćanskom braku, da bi obitelj trebala biti raj zemaljski u malom. Radost, veselje i vedrina plod su čiste i mirne savjesti. Dok neraspoloženje i mrzovolja, namrgođenost, međusobna otresitost odraz je nemirne i nestaložene duše. Strašno bi bilo po život djeteta, koje majka nosi pod svojim srcem, kada bi dan na dan u njenom oku titrala žalost, kad bi s noći na noć tekli potoci suza.

U katoličkoj obitelji u kojoj se živi po zakonu Božjem nema razloga za žalost i tugu. Otac mora razumjeti majčine teškoće, mora joj pomoći gdjegod može, mora unositi sunce radosti i vedrine u ozračje obitelji, a to će moći, ako radost nosi u svojoj duši. Radost u duši može nositi samo onaj, koji je u životu ostvario zakon Božji, i koji iskreno ljubi Boga.

5. Dijete treba čekati s **ljubavlju.** S dubokim i svetim poštovanjem stajat će otac i majka pred tajanstvenom veličinom ljudskog života i s ljubavlju će ga očekivati. Ta ljubav kao da je istovjetna s ljubavlju prema Bogu: »Zaista vam kažem, što ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili« (Matth 25, 40). Ljubav kojom se očekuje dijete, ne će prestati ni s njegovim dolaskom na svijet, nego će poći dalje, da u nesebičnoj želji usreći novo biće koje će im biti povjereno, pa će zato svojem djetetu dati katolički odgoj.

6. Odgoj u obitelji vrlo je težak, i traži od roditelja mnogo **žrtava.** Najčešće roditelji će svoju djecu odgajati u otešćanim životnim uvjetima. Otac i majka moraju na posao. Djeca ostaju sama kod kuće, jer ih nemaju kome povjeriti. Roditelji se brinu samo da ih prehrane, a nemaju mogućnosti da se posvete zahtjevima, koje na njih stavljaju načela katoličkog odgoja. Zato je njihova roditeljska dužnost vrlo teška.

Od roditelja traže se najveće žrtve i odricanja. Roditelji moraju biti spremni da će doživjeti neuspjehe u svom odgojnom radu, da će djeca pod drugim utjecajem postati zločesta, da će gledati kako se ruše sve njihove nade i sva njihova nastojanja. Roditeljska žrtva zato je velika i sveta.

7. Katolički duh u obitelji doći će do izražaja i u međusobnom **poštivanju** oca i majke. Dok otac i majka čekaju s ljubavlju i velikom željom svoje dijete, jedno prema drugom bit će puno nježnosti i razumijevanja. Majka će u tim danima mnogo trpjeti, posao će joj biti težak, koji puta bit će potištena i očekivat će posebno razumijevanje i pomoć svojega muža. Otac bi trebao da u takvim časovima ne samo iz ljubavi prema pratilici svoga života, nego i prema daru Božjem, koji ona nosi pod svojim srcem, bude pun razumijevanja, susretljivosti i poštovanja. Dijete nije samo majčino, nego je i očevo, zato će on razumjeti njezino trpljenje, njezin križ i s poštovanjem će uvijek k njoj pristupiti, i gdjegod bude mogao pomoći joj.

Mir, radost, ljubav, duh žrtve i međusobno poštivanje to je ozračje u kojem se čeka novo biće. Kad bude dijete došlo na svijet nad njim će se spustiti mir dvaju srdaca, nad njim će lebdjeti radost dvaju bića, koja su ga čekala. Ono će uroniti u ljubav oca i majke.

KRŠTENJE I IZBOR IMENA

Kad dijete dođe na svijet, postaje građanin zemlje, ali ono ima i dušu. Istina ta je duša okaljana istočnim grijehom, ali za nju je već pripravljena kupelj u kojoj će se oprati, i u kojoj će se

po zaslugama Kristovim preporoditi za građanina kraljevstva Božjega. Katolički roditelji ne će otezati s krštenjem. Nastojat će da im se dijete što prije u krštenju oslobodi istočnog grijeha.

Roditelji su već sigurno mislili na kuma, koji će njihovo dijete odnijeti do krsnog zdenca. Izabiranje kuma treba da bude ozbiljna briga oca i majke. Za kuma treba izabrati onoga čovjeka, koji će biti pripravan njihovo dijete prihvatiti i voditi k Bogu, ako se njima, bilo što dogodi, da budu spriječeni svoje dijete odgajati u duhu Božjem. Po kumstvu dijete se duhovno povezuje sa svojim kumom.

I na izbor imena roditelji će unaprijed misliti. Dijete treba da dobije ime jednog ugodnika Božjega, koji će ga pred Bogom zagovarati, štititi, i koji će ga budnim okom s neba pratiti kroz život. Ime sveca, koje ćete dati svojem djetetu neka mu bude uvijek na ponos.

Dan krštenja u obitelji treba da bude proveden u pobožnom raspoloženju. To je dan, kada je dijete postalo, pravo dijete Božje, kad se milost ulila u dušu djeteta, i kad je dijete počelo živjeti novim nadnaravnim životom.

Na divljaku se postavlja plemeniti kalem, da tako nakalamljena voćka donese plemenite plodove. Isto tako kršenjem nakalamljuje se na naravni život vašeg djeteta novi nadnaravni život. Kao što divljaka nije više ono što je bila, tako i dijete poslije krštenja počinje živjeti novim, nadnaravnim Božjim životom.

Dan krštenja ne bi smjeli katolički roditelji nikada zaboraviti. Ne samo imendane, nego i dane krštenja trebalo bi da roditelji zajedno sa svojim djetetom proslave molitvom, polaskom u crkvu, svetom Pričešću, a kad dijete odraste i obnovom krsnog zavjeta.

Roditelji treba da gledaju očima vjere na sakramenat sv. Krštenja. Dijete je postalo hram Duha Svetoga. Maleno biće, živi poslije krštenja novim životom. Roditeljska je dužnost taj život čuvati i Božjom pomoću razvijati.

KADA POČINJE VJERSKO-ĆUDOREDNI ODGOJ?

Odgojna zadaća roditelja počinje odmah čim dijete dođe na svijet. Sve ono, što okružuje, dijete, sve što dijete vidi, sve što se s djetetom čini, mora imati odjek u njegovoj duši. Dok je dijete maleno, dok još ne zna govoriti vi ćete ga, oče i majko, svake večeri posvećenom vodom na čelu prekrižiti, vi ćete njegovom malom rukom napraviti znak sv. križa: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Kad zazvoni zvono, dijete će gledati kako vi sklapate ruke, pa zato i njemu pomognite, da i ono sklopi svoje ručice.

Nad dječjom posteljom neka bude slika anđela čuvara, kao vanjski znak nevidljivog Božjeg čuvara, koji bdije i prati i čuva vaše dijete. Vi ćete se češće puta obratiti anđelu čuvaru svoga djeteta, ne samo u bolesti, teškoćama i jadu, nego svakoga dana kod jutarnje i večernje molitve.

Na počasnom mjestu u vašoj sobi treba da bude obješeno raspelo. Raspeti Isus kojega predstavlja vaše kućno raspelo zaslužio je svojim križem i smrću tolike milosti, koje donose mir i sreću u život vaš i vašeg djeteta. Pred raspelom obavljat ćete zar ne, sve svoje molitve?

Kraj sobnih vrata bit će obješena posudica za sv. vodu. U svakoj katoličkoj kući sv. voda ima svoje posebno značenje. Ona će čuvati, jer je blagoslovljena, prostore vaših soba i vaše kuće od navala zloga duha. Treba ju često upotrijebiti.

I slika Presv. Srca Isusova treba da ima svoje mjesto na zidu vaše sobe. Pred njom ste se mnogi od vas posvetili Isusovu Srcu odmah poslije vjenčanja. Pod zaštitom Presv. Srca čekali ste dolazak na svijet svog prvog djeteta i sve svoje druge djece. A svakako neka se nađe i slika Preč. Srca Marijina.

Eto, sve ovo što okružuje vaše dijete, dok je maleno treba da ga sjeća mnogih istina sv. Vjere. Dijete će se raspitivati, jer je znatiželjno, o svakoj slici, o svakom pobožnom predmetu u sobi, a vi ćete mu, oče i majko, odgovarati i sve tumačiti, pa ćete tako postavljati prve temelje vjere i ćudoređa u dušu i život vašega djeteta.

MOLITVA U OBITELJI

Na krštenju je vaše dijete postalo i Božje dijete. Bogatstvo nadnaravnog života milosti stavljeno je u dušu vašeg djeteta, i počiva u njemu kao zrno sjemena u zemlji, i čeka, kada će proklijati i porasti. Mi ne znamo kako će Božansko sjeme milosti proklijati, ali vi morate sve učiniti, da se ne zaguši. Oče i majko, pomozite da se život vašeg djeteta razvija, kao što mu pomažete, da se njegov tjelesni život održi i raste.

Molitva je disanje duše, molitva je razgovor s Bogom, razgovor, koji izvire iz nutrine, iz srca i duše. Oni, koji mole brzo će izgubiti nadnaravni život. Zato ćete, roditelji dragi, vi moliti za svoju djecu i molit ćete zajedno sa svojom djecom.

Roditelji treba da mole za svoju djecu. Roditeljska molitva treba pratiti svaki korak njihova djeteta. Blagoslov Božji i darovi Božji dobivaju se po molitvi. Vaša djeca trebaju toliko Božje pomoći, trebaju toliko Božjih darova i Božje milosti, da mu ostanu vjerna, da uzmognu živjeti u duhu Božjih zapovijedi i po načelima sv. Evanđelja. Vi ćete im sve to morati izmoliti. Vaša molitva neka ih prati do škole, a osobito dok su u školi. Vaša će ih molitva pratiti dok su djeca na putu, dok uče, dok se igraju, i kad su bolesna i kad su zdrava. Često puta u mislima obratite se Gospodinu i molite, da blagoslovi vašu djecu.

Vi ćete moliti zajedno sa svojom djecom: jutarnju molitvu, da s Bogom započnete dan i večernju molitvu da s Bogom dan i završite, a također i molitvu prije i poslije jela. Dok su djeca malena neka bude molitva kratka i jednostavna, reći ćete im što će izgovarati i kako će se Gospodinu Bogu moliti. Kasnije, kada budu starija molite s njima Gospodinovu molitvu: Oče naš. Tumačite im svaku riječ. Neka ne mole prebrzo, neka mole uvijek glasno. U molitvi zajedno sa svojom dje-

com obraćajte se njihovu anđelu čuvaru, njihovu imenjaku, nebeskom zaštitniku, a napose nebeskoj Majci. Nastojte uvesti među svoje redovite molitve, i molitvu Gospine krunice. Ona je sama željela, da se krunica moli, kad se ukazala u Lurdu i Fatimi. Dobro bi bilo, da koje od vaše djece predmoli, a vi ukućani odgovarajte. I na pozdrav Gospin, kad zvono poziva na molitvu prekinite na čas svoj rad i zajedno s djecom izmolite anđeo Gospodnji.

Oče i majko, ne mojte zanemariti dječju molitvu. Djeca molitvu trebaju. Pogotovo ako shvate, da je molitva razgovor s dragim Bogom, te ako je sabrano i pobožno obavljaju. Po molitvi iz djetinjstva mnogi i mnogi, kad su odrasli i izgubili vjeru u Boga, našli su opet svoj put k Bogu. Sjetili su se molitve u svome djetinstvu, pa je ona u osamljenim časovima izronila iz zaboravi, i kao svijetla luč pokazala im put i povratak vjeri svoga djetinjstva.

ŽIVOT U DUHU CRKVENE GODINE

Crkvena je godina proživljavanje života Isusova. Svake godine i vi roditelji, slavite u svojim obiteljima rođenje i djetinjstvo Isusovo i muku i smrt Njegovu. Proživljavanje crkvene godine po blagdanima, kad se djeci govori o značenju blagdana, kad se s djecom očekuju blagdani, stvara u svakoj katoličkoj kući posebno svečano raspoloženje, koje ostavlja duboki trag u duši djeteta.

U crkvenoj godini nedjelja imade posebno značenje. To je ne samo Gospodinov dan, nego i obiteljski blagdan. Toga se dana ne rade teški poslovi. Svaka nedjelja unosi u dušu djeteta milosnu zraku, koja će život djeteta kroz cijeli tjedan obasjavati i grijati.

Svake nedjelje trebala bi cijela obitelj prisustvovati sv. Misi. Vi znadete, da je teški grijeh propustiti sv. Misu bez razloga. Vi ćete zato svake nedjelje poslati djecu na njihovu sv. Misu, a ako je samo jedna sv. Misa, tada ćete zajedno sa svojom djecom poći u crkvu. Ima li ljepšega prizora od onoga, kada otac i majka uhvate za ruku svoju djecu, i tako okruženi djecom ulaze u crkvu?

Nedjeljnu propovijed i vi i vaša djeca pažljivo saslušajte, a kad dođete kući, tada o propovijedi sa svojom djecom razgovarajte. Netko će se nečega sjetiti, što je u propovijedi čuo, a vi ćete onda tumačiti i razlagati što možda djeca nisu shvatila. Nedjelja je dan, kada se možete potpuno posvetiti djeci. Tada ćete ih ispitivati vjeronauk, štogod im lijepo pročitati, a poslije podne opet s njima provesti neko vrijeme u crkvi. U predvečerje pripovijedajte im koji događaj iz biblije, zapjevajte s njima koju pobožnu pjesmu. Ovakva će pjesma smirivati dušu. Tako će dijete osjetiti, da nedjelja nije dan kao svi drugi dani.

KAKO ĆEMO SLAVITI BLAGDANE?

Cijela crkvena godina usredotočila je svoje pobožnosti oko tri najveća blagdana Božića, Uskrsa i Duhova.

Pred Božić kroz sva četiri tjedna Došašća povedite svoju djecu na zornicu. Naviknite dijete, da se u crkvi lijepo i pobožno ponaša. Naučite ga, kako će na ulazu uzeti sv. vode, pobožno se prekrižiti, kako će na desno koljeno pokleknuti i kako će klečati pod sv. Misom.

Božić je blagdan djeteta. O vama će, roditelji, ovisiti kako će dijete doživjeti Božić u svojoj duši. Prije Božića ćete se svi ispovijedati, da čistim srcem dočekate sveti blagdan. S djecom ćete poći na ponoćku, a na blagdan Božića opet na svečanu sv. Misu. Nastojte se svi pričestiti. Sada je to lako i pod svečanom sv. Misom, jer samo tri sata prije sv. Pričesti ne smijete ništa jesti.

U Božićnom vremenu slavimo još niz blagdana, koji su svakom kršćanskom srcu dragi. U to vrijeme dolazi svećenik u kuću da je blagoslovi. Svi ćete se naći toga dana kod kuće, svi ćete primiti svećenikov blagoslov, i to neka bude dan, kojega djeca treba da pamte, jer je toga dana došao župnik u njihovu kuću, s njima se prijazno porazgovorio, raspitivao se o djeci, o vršenju vjerskih dužnosti, o njihovim potrebama.

Kao što se na Božić pripravljamo kroz tjedne Došašća, tako se i za Uskrs pripravljamo kroz Korizmu i kroz dvije Nedjelje muke. U to vrijeme svake nedjelje ili u koji dan preko tjedna, kada cijela župa obavlja pobožnost križnoga puta, nemojte izostati ni vi, ni vaša djeca. Na drugu Nedjelju muke, na Cvijetnicu neka vaša djeca učestvuju u procesiji za vrijeme svetih obreda.

Kroz to sveto vrijeme prije Uskrsa, svi članovi vaše obitelji treba da se izmire u svetoj Ispovijedi s Gospodinom Bogom, i da se što češće pričešćuju. Dani Svetoga Tjedna, treba da budu provedeni u dubokoj skrušenosti i promatranju muke Isusove. Nastojte prisustvovati svim obredima, napose na Vel. Četvrtak uvečer. Poslije sv. Mise ostanite u molitvi i klanjanju što duže u crkvi. Na veliki Petak, na popodnevne obrede, koji nas sjećaju smrti Gospodinove, opet nastojte doći sa svojom djecom.

I u noćnoj službi Božjoj pred Uskrs pratite s djecom veličanstvene obrede blagoslova vatre, blagoslova krsne vode, obnove krsnog zavjeta i svetu Misu.

Dani pred Uskrs to su dani pokore i odricanja. Uputite svoju djecu, da ne prođe dan, da nisu učinili koju žrtvu kao zadovoljštinu za premnoge uvrede, koje se nanose Bogu. Sveta Crkva i u Korizmi i preko godine traži od nas da se odreknemo kojega jela, ili čak djelomično i kojega obroka. Rastumačite djeci značenje zapovijedi o nemrsu, pa i o postu, kojega oni istina nisu dužni držati.

Uskrs je najveći blagdan. On nam donosi veselje i nadu. Spasitelj je uskrsnuo iz groba, da ostane uvijek s nama. I mi ćemo jednom ustati iz groba i doći Gospodinu. Toga će dana cijela obitelj prisustvovati sv. Misi i primiti sv. Pričest. Ona je zalog vječnoga života, po njoj ćemo postati dostojni, da jednom gledamo iza uskrsnuća lice Gospodinovo.

Po našem starom običaju ponijet ćete na Uskrsni blagdan nešto jela u crkvu, da vam ga svećenik blagoslovi. Svi članovi obitelji kušat će bla-

goslovljenu hranu na uskrsni blagdan.

Duhovski blagdan sjeća nas dolaska Duha Svetoga i njegovih darova i milosti. Toga dana, svi koji su primili sakramente sv. Potvrde posebno će zahvaliti trećoj Božanskoj osobi za svijetlo i čvrstoću u vjeri.

I Tijelovo, i blagdan Krista Kralja i Marijine blagdane, i blagdane svetih proslavit ćete u obitelji onako, kako crkva želi i hoće.

SAKRAMENTI U OBITELJSKOM ŽIVOTU

O značenju sakramenata sv. Krštenja već smo govorili, ali i drugi sakramenti, napose ona tri, koje dijete prima u svojem djetinjstvu moraju naći odjeka u životu obitelji.

Želja je sv. Crkve, da se dijete već u najranijoj dobi sjedini s Isusom u sv. Pričesti. Ne traži se od djeteta veliko znanje, mora samo znati glavne istine sv. vjere, i da se u maloj Hostiji nalazi Isus.

Zar ne , dragi roditelji, vi ćete ispuniti želju sv. Crkve. Nastojat ćete pripraviti svoje dijete i dovesti ga što ranije k Isusu, koji toliko čezne za dušom Vašega djeteta.

Isus, koji dolazi u sv. Pričesti u srce Vašeg djeteta, pomoći će vam, da ga uzgojite na svoju i njegovu sreću.

Vi ćete, oče i majko, u maloj duši nastojati pobuditi želju, da Isus dođe u njegovo srce. Dijete ćete slati na vjeronauk, da bude dobro poučeno i pripravljeno za dostojno primanje svete Pričesti.

Dan prve svete Pričesti, neka bude pravi blagdan vaše obitelji. S prvopričesnikom pričestit će se i otac i majka, i braća i sestre. Iza prve svete Pričesti slat ćete svoje dijete često na sv. Pričest, ako je moguće i svaki dan.

Prije sv. Pričesti vaše će dijete poći na sv. Ispovijed. Ne samo svećenik, nego i vi ćete, oče i majko, sve učiniti, da se dijete dobro i lijepo ispovjedi. Mjesecima i mjesecima prije svete Ispovijedi, svake večeri ispitivat ćete savjest svoga djeteta. Sjetit ćete ga, što je onoga dana pogriješilo, i tako malo, po malo pripravljati ga za ispitivanje savjesti prije svete Ispovijedi. Iza večernjeg ispitivanja savjesti naučit ćete svoje dijete, da se pokaje.

Na dan prve svete ispovijedi, kao i na dane ostalih ispovijedi, dijete će zamoliti za oproštenje za sve uvrede, koje je roditeljima nanijelo. Tako ćete ga poučiti. Dan svete ispovijedi neka bude, dan mira i tišine u obitelji.

Treći sakramenat koji se prima u djetinstvu je sakramenat svete Potvrde. Sakramenat sv. Potvrde podjeljuje biskup. On ne dolazi svake godine u svaku župu. Ipak, za sakramenat sv. Potvrde dijete će se kroz godine pomalo pripravljati.

Bure i oluje bjesne u duši djeteta. Doći će dani kolebanja u svetoj Vjeri, dani mlakosti u primanju sv. sakramenata, dani, kada će djetetu biti molitva teška. Ako ikada,onda u tim danima djetetu treba pomoći i jakosti, da ostane vjerno Bogu, vjerno i svojoj duši.

Krist se pobrinuo za ove teške dane u životu djeteta, zato je ustanovio sakramenat svete Potvrde. Dijete će na sv. Potvrdu povesti kum. Vi ćete, dragi roditelji, paziti koga ćete izabrati za kuma svome krizmeniku.

Nastojte da vaše dijete dostojno provede dan svete Potvrde. Čuvajte u njemu velike darove Duha Svetoga. Nastojte, da vaše dijete ostane vjerno Bogu i vjeri.

Sakramenti su izvori milosti, ne samo izvori, nego i rijeke milosti, koje se slijevaju u život vašega djeteta i vaše obitelji. Pazite, da teški grijeh ne zatvori izvore nadnaravnog života u duši vaše djece.

Ništa nije tako strašno kao grijeh! Bdijte zato nad dušama svoje djece, da se po grijehu ne uvuče u njihove duše đavao.

OBITELJSKI VJERONAUK

Jedna od najvećih i najsvetijih obiteljskih dužnosti jest briga, da dijete bude dobro i temeljito poučeno u istinama svete vjere. Zato ćete, oče i majko, od najranijeg djetinjstva, još prije nego što pođu u školu, slati svoju djecu na satove vjeronauka u crkvu. Kada župnik navijesti raspored vjeronauka, vi ćete dobro zapamtiti i slati svoje dijete redovito na vjeronauk. Vodit ćete i brigu, da li je dijete doista i bilo na vjeronauku.

Kad se dijete vrati s vjeronauka, onda će početi obiteljski vjeronauk. Vi ćete dijete ispitivati, što je na vjeronauku naučilo. Neka vam točno sve ispripovijedi. Tako ćete činiti svaki dan, da dijete produbi znanje, koje je steklo u crkvi na vjeronauku. Svaki dan molite sa svojom djecom molitve, koje dobar katolik treba da zna.

Djeca moraju naučiti napamet već kod kuće sve molitve, da to župnik ne mora činiti. Tako će dobiti više vremena za poučavanje istina svete Vjere. Sa svojom ćete djecom osobito nedjeljom, čitati koju pobožnu knjigu, osobito neka to bude knjiga Kršćanskog nauka. Poučavnje istina svete Vjere ne smije ostati samo na brizi župnikovoj, nego je to i vaša briga, dragi roditelji, pa je izvršite onako, kako to od vas Bog očekuje.

Vi niste spremni, da sami poučavate djecu u istinama svete Vjere, a nemate zato možda ni vremena. To je posao svećenika i njegovih pomagača. Vaša je dužnost, da se brinete, da vam dijete ne izostane ni od jednoga vjeronaučnog sata, da ga kod kuće ispitate i ponovite što je dijete naučilo u crkvi.

MOĆ DOBROGA PRIMJERA

Oče i majko, vi možda nijeste svijesni, kako dijete budnim i otvorenim očima prati vaš život. Psovka, nestrpljivost, svađa, nesloga, kojekakve grubosti, sve to ostavlja odjeka u duši djeteta. Dijete o svemu tome razmišlja, svaki čin duboko se urezuje u dušu, i lako se ne zaboravlja.

Vi ćete, dragi roditelji, zato nastojati, da dobrim primjerom utječete na svoju djecu. Svaka će vaša riječ biti bezuspješna, ako vaša djeca ne vide, da otac i majka ne čine onako, kako govore. Poznata je poslovica: »Riječi lete, a primjeri privlače«. Zato: Ne psuj nikada, a pogotovo ne pred djecom. Ne zapodjevajte svađu. Djeca ne smiju

vidjeti vašu obiteljsku neslogu. Na vašim usnama ne smije dijete čuti ružne riječi, govore, napadaje na Boga i na vjeru. Prednjačite svojoj djeci dobrim primjerom i budite im uzor u svemu: u molitvi, u ljubavi, u međusobnom razumijevanju, u opraštanju, u poštivanju tuđega dobra i tuđega dobrog glasa. Tako ćete kod svoje djece stvoriti dobre navike, koje će imati odjeka za cijeli život.

Doživjet ćete u svom odgojnom radu i neuspjehe. Ne će djelovati ni vaša riječ, ni vaš dobar primjer. Kada učinite sve što možete, da vam dijete bude dobro, a ne uspijete, tada ćete ga morati kazniti. Kazna mora biti blaga, roditeljska, puna ljubavi, da dijete osjeti, da ga kažnjavate, jer ga volite i jer hoćete da ga privedete na dobar put.

ODGOJ POSLUŠNOSTI

Nastojte vaše dijete naučiti, da vas sluša i poštiva. Drvo se savija, dok je mlado. Zato ćete i vi svoju djecu naučiti slušati, dok su malena. Starci i starice, koje prolijevaju gorke suze radi odrasle djece, u mnogom su i sami krivi, jer ih u mladosti nisu naučili, da ih slušaju i poštuju. Dijete treba navikavati na poslušnost već od najranijih dana, a kasnije ćete tražiti, da dijete zna podvrgnuti svoju volju vašoj i da se dolično ponaša. Vi morate nastojati, da se četvrta Božja zapovijed u potpunosti ispuni: Poštuj oca i majku, da dugo živiš i da dobro ti bude na zemlji.

Da vas dijete zna poštivati morate poznavati umijeće zapovijedanja i zabranjivanja. Kad nešto zapovijedate mora biti kratko, dijete mora razumjeti, šta ste mu rekli. Zapovijed mora biti takva, da je dijete doista može izvršiti. Otac i majka moraju biti skladni u zahtjevima i svojim zapovijedima. Samo tako će dijete znati, šta treba činiti.

Potpuno bi krivo bilo, da majka pred djecom kritizira i ogovara očeva naređenja, ili da otac pocjenjuje ono, što je majka rekla i zapovijedila.

I u odgoju poslušnosti dobar primjer učinit će jako mnogo. Kad budu djeca vidjela da njihovi roditelji poštuju svoje stare roditelje, tada će i oni s poštovanjem prilaziti svojem ocu i svojoj majci.

Naučite svoju djecu da vas poštuju i slušaju, pa da tako izvršite zapovijed Božju, i da si osigurate mirnu i lijepu starost.

ODGOJ LJUBAVI PREMA BLIŽNJEMU

Čovjek je socijalno biće. Takvog ga je Bog stvorio. Čovjek je upućen jedan na drugoga, jer mora živjeti u zajednici. Ljubav je temelj ovoga od Boga postavljenoga odnosa i reda, zato je Krist i dao zapovijed: »Ljubi bližnjega svoga kao sama sebe«.

Već od najranijih dana roditelji će u odgoju svoga djeteta nastojati ulijevati ovu Kristovu zapovijed u dušu i život djeteta. Dijete će imati svaki dan prilike, pogotovo u obitelji s brojnom djecom, da vježba ovu krepost.

Naša narav iskvarena istočnim grijehom, sklona je na sebičnost i bezobzirnost prema drugome. Roditelji će zato svojim odgojem nastojati, da se zle posljedice istočnoga grijeha već u djetinjstvu uguše. Oni će dijete svoje upućivati kako mora pokazivati ljubav prema braći i sestrama, a onda prema drugoj djeci, i poslije prema svim ljudima. Dijete treba naučiti da iz ljubavi prema bližnjem bude pripravno mnogo čega se odreći, oprostiti i uvredu ne vraćati.

Već od ranog djetinjstva treba dijete naučiti ljubavi prema siromasima i potrebnima. Zato ćete kad budete dijelili siromahu milostinju dati djetetu, da to učini. I druga djela milosrđa koja ćete bližnjemu činiti, činite to preko svoje djece. Svaku takvu ljubav prema bližnjemu Bog će naplatiti i vama i djeci.

Od malena roditelji treba da djecu pouče u ljubavi prema neprijateljima. U svom obiteljskom životu doživjet ćete, da će ljudi prema vama biti nepravedni, da će vas vrijeđati. Dijete će druga djeca napadati, možda čak i mrziti. Roditelji će i svojim primjerom ljubavi prema neprijateljima djeci pokazati, kako treba opraštati, i djecu upućivati da u svom srcu ne nose mržnju i osvetu, koju su od drugih doživjeli.

Posebno treba djecu naučiti, kako će pokazati ljubav prema starima, i u kući i izvan kuće. Starci i starice moraju koji puta pretrpjeti mnogi gorki čas radi obijesti i naprasitosti djece. Ne smije se to događati. S najvećim poštivanjem i susretljivošću trebala bi djeca pomoći i susretati svoje bake i djedove. Bit će toliko puta prilike, da im učine uslugu, da im pomognu u njihovoj nemoći. Zato će roditelji svoju djecu na to upućivati i navikavati.

I lijepo ponašanje čin je ljubavi prema bližnjemu. Zato će roditelji nastojati da svoju djecu nauče ponašanju i u kući, i kod stola, i u odnosu prema braći i sestrama, i u odnosu s drugim svijetom, na ulici kada treba da pozdrave, i u školi, kada se susreću s drugom djecom.

Ljubav prema bližnjemu Kristova ja zapovijed, i vi ćete je izvršiti, oče i majko, dok budete odgajali svoju djecu. Kad bi bilo ljubavi među ljudima, kad bi ljudi znali opraštati jedni drugima, kako bi bilo lijepo na svijetu, vladao bi mir, a nestalo bi mržnje. Učinite sve, da vaša djeca pokažu iskrenu ljubav prema bližnjemu.

ODGOJ SVETE ČISTOĆE

Već prošle godine, kada smo davali upute vašoj djeci, kako će očuvati krepost svete čistoće, i kako će se boriti protiv nečistih grijeha, govorili smo i vama, kako ćete svoju djecu očuvati čistu i neokaljanu. I u ovoj našoj pouci, ne možemo, a da vam ne progovorimo nekoliko riječi o ovoj kreposti.

U mnogom će ovisiti o vama, roditelji, da vam djeca ostanu čista od grijeha bluda, zato ćete budnim okom paziti na svaki korak svoga djeteta. Čuvat ćete ga od lošeg društva, od pokvarene i zločeste djece. Kada čujete, da vam dijete izgovara kakvu ružnu riječ, smjesta ćete ga opomenuti i svim sredstvima nastojati, da se takva riječ više ne ponovi. U tom ćete prednjačiti svojim primjerom.

Naučit ćete svoju djecu da budu čedna od najranijih dana. Dijete treba da bude pokriveno, treba da je uvijek odjeveno tako, da ne bude povrijeđena stidljivost ni njegova ni druge djece. Čuvat ćete svoju djecu od svake prigode, gdje bi mogla sagriješiti nečistim grijesima. Pazite, da vam se djeca rano u predvečerje vraćaju kući, da vam ne polaze na takve plesove, u takvo kino, operu i bilo gdje drugdje, gdje bi mogla upasti u bližnju grešnu prigodu, i gdje bi mogla doći u opasnost, da bludno sagriješe, bilo u mislima, bilo u osjećajima, bilo u željama, bilo okom, bilo rječju, bilo djelom.

Pazit ćete, da ih očuvate čiste i neokaljane. Zato moraju živjeti po točno određenom dnevnom redu. Moraju točno ustajati, marljivo raditi i učiti, na vrijeme dolaziti k stolu i točno na vrijeme polaziti na počinak. Red u životu, neprestana zaposlenost i borba protiv nerada i lijenosti, očuvat će vaše dijete u mnogo slučajeva, da ne padne u grijeh nečistoće. Pazit ćete i na hranu, a posebno na alkoholna pića, pa im ne pružajte ništa, što bi ih moglo uzbuditi.

Sve ovo nije dosta da uspijete. Prije svega upotrijebite duhovna sredstva, da očuvate njihovu čistoću. Upućivat ćete ih zato, da se mole za jakost u nečistim napastima. U molitvi neka se posebno preporuče Bl. Djevici Mariji. Češće puta uputite svoju djecu , da pođu na sv. Ispovijed, i da primaju često Isusa u svetoj Pričesti. Sveta Ispovijed je mnogo i mnogo dijete očuvala, da nije posrnulo i palo u bludne grijehe, a sv. Pričest dala je snagu i energiju u borbi protiv načistih grijeha.

Vaša će vam djeca mnogo puta postavljati pitanja o postanku njihova života. Zanimat će se, kako su došla na svijet. Nemojte olako prelaziti preko ovih pitanja. Ozbiljnim riječima i prema shvaćanju djeteta i njihovoj dobi, otkrivat ćete svojoj djeci velike i svete životne tajne. Ako sami ne znate, što ćete i kako ćete odgovoriti svojoj djeci na njihova znatiželjna pitanja, poslužite se ozbiljnim katoličkim knjigama, koje o tome pišu baš za vas, roditelji, ili se obratite na svećenika, koji će vas o tome poučiti.

Za roditelje sigurno su u odgoju najteže prelazne godine, kad od djeteta postaje mladić ili djevojka. Sav onaj nemir i vrludanje, sve ono prelaženje iz jedne skrajnosti u drugu, iz potištenosti u obijest, svi oni ispadi, koje djeca u to vrijeme čine, moraju vam biti jasni. Ispravljati ih morate s mnogo razbora i ljubavi.

U to doba djeca postaju nepovjerljiva prema svojim roditeljima, pa roditelji ne znaju ne samo ono, što se zbiva u duši djeteta, nego što se zbiva i u njegovom vanjskom životu. Za vaše sinove i kćeri opasnost je u to doba, da padnu u potajne nečiste grijehe, opasnost je da prerano počnu voditi ljubav i da pođu predaleko, a da vi o tom ništa ne znate.

Vi ćete nastojati, da baš u to doba života steknete povjerenje svoje djece. Djeca bi vam morala biti iskrena, djeca bi vam trebala sve reći: i svoje poteškoće, i svoja kolebanja, i svoje pogreške, i svoje posrtaje i padove, da ih onda možete podizati, upućivati i voditi. Baš u to doba nastojte, da svoju djecu odgajate mnogo više i samo s ljubavlju, a ne strogim riječima i prisilnim sredstvima. Tako ćete ih moći izvesti na pravi put, i spasiti u najburnijim godinama njihova života.

U svemu budite razboriti, sve činite iz ljubavi prema Boga, prema duši i sreći vaše djece.

ODGOJ ZA ISTINU

Značenje istine u životu čovjeka od velike je važnosti. Kad bi bili iskreni jedni pred drugima, kad bi ljudi tražili istinu, kako bi lijepo bilo na svijetu. Otac laži, đavao, sije svoje sjeme neistine i laži u duše i život ljudi. Kad znademo, kako je laž pogubna i strašna, tada ćemo znati cijeniti odgojni rad koji roditelji treba da ulože, da nauče svoju djecu govoriti istinu i tražiti istinu.

Sredstva, koja će roditelji upotrijebiti u odgoju ljubavi prema istini premnoga su i različita. I opet naglašavamo, da će dobar primjer roditelja biti najuspješnije sredstvo.

Roditelji treba da govore istinu i svojoj djeci i pred svojom djecom. Na svako dječje pitanje morate odgovoriti istinu bez okolišanja. Laž ne smijete nikada u svojem odnosu prema djeci upotrijebiti. Kad im nešto obećate, izvršite; kad im nešto zaprijetite, to izvedite. Nikada se nemojte neistinom bilo u čemu izvlačiti i ispričavati pred djecom. Koji puta istina je bolna i teška, ali je zato velika i sveta.

Ne samo da ćete istinu govoriti svojoj djeci, nego ćete istinu govoriti i pred svojom djecom, kada govorite o drugima. Otac će uvijek biti iskren majci, a majka ocu. Ništa se ne će skrivati ni pred ocem, ni pred majkom. Pogotovo roditelji treba da istinu govore u prisutnosti djeteta kad govore s drugim ljudima. Budite uvjereni, da dijete sve pamti, da dijete ima svoj sud o roditeljskim postupcima, koji ne će možda odmah doći do izražaja, ali dijete će ga kad tad upotrijebiti, da ispriča svoje neistine. I ogovori, a pogotovo klevete, ne smiju doći u kršćanskoj obitelji nikada do izražaja, a pogotovo ne u prisutnosti djeteta.

Dijete treba odgajati, da govori istinu, zato će roditelji svaku istinu, pa makar bila i gorka od djeteta primiti. Dakako, ako je dijete priznalo svoje pogreške i bilo iskreno, roditelji će primiti priznanje i djetetovu iskrenost, ali radi njegove pogreške moraju ga ukoriti i poučiti, da bude bolje. Svaku dječju laž, čim ju otkriju, žigosat će, a ako je učinjena na uštrb drugih, treba da je dijete pred drugima opozove i da je popravi.

»Jedno oko uvijek gleda, kom se sakrit ništa ne da!« To je Božje oko. Bog je svuda prisutan, Bog sve vidi i zna, Bog će grijeh i laž kazniti. To su vjerske istine, koje treba duboko usaditi u duše djece, da ih se potakne, da uvijek govore istinu, i da se klonu laži.

OBITELJ JE KOLIJEVKA SVETIH ZVANJA

Božja Providnost svakom je čovjeku odredila put kroz život. Ali je svakom čovjeku Bog dao i slobodnu volju, da se odluči, kojim će putovima poći do konačnoga cilja na zemlji.

Mi smo uvjereni, da je Bog gdjekoje vaše dijete pozvao, da mu se na posebni način posveti i da mu služi. Bog je na srca mnogih vaših sinova i vaših kćeri pokucao i šapnuo: »Dođi, idi za mnom«, kao što je to rekao bogatom mladiću iz svetog Evanđelja. Svi ne slušaju Božjeg poziva i Božjih nadahnuća. Neki mladići i djevojke zatvaraju vrata svoga srca i svoje duše Bogu, kad ih zove. Ali i roditelji uskraćuju koji puta Bogu ono, što je On izabrao za sebe.

Toplo vam stavljamo na srce, dragi roditelji, da mislite na sretnu budućnost svoje djece, kad vam povjere, da žele služiti Bogu kao svećenici, redovnici i redovnice. Vi možda drugačije sudite, ali znajte, da Bog daje svoju pomoć i svoj blagoslov posebno onima, koji se odazivlju Njegovu pozivu. Tolika su svećenička zvanja propala roditeljskom krivnjom. Mnogi bi mladić bio sretan i zadovoljan, da mu roditelji nisu pravili smetnje na putu njegovoj svećeničkoj budućnosti.

Ne samo, da ne ćete svome djetetu praviti smetnje, da posluša Božji poziv, nego ćete molitvom i odgojem nastojati, da se ostvari životni poziv vašeg sina ili vaše kćeri.

Moramo vam spomenuti i to, da se koji puta dogodi, da roditelji krivo misle, da im dijete Bog poziva na svoju službu, a doista nije tako. Nemojte nikada svoju djecu siliti da prođu kroz život putem, koji oni ne će i na koji ih Bog ne pozivlje.

*

Pružili smo vam nekoliko savjeta i uputa, kako ćete svoju djecu odgajati. Dakako, nije to sve i ne možemo vam sve reći u našem korizmenom pismu. Ljubav prema Bogu i prema vašoj djeci reći će vam, što ćete još učiniti, da vam djeca budu uistinu sretna, da budu Božja.

Dano s Biskupskih Konferencija u Zagrebu, dne 20. rujna 1960.

VAŠI BISKUPI

U VELJAČI OVE GODINE ĆE SE ODRŽATI U ZAGREBU TEOLOŠKI TEČAJ ZA KLER. Svrha je tečaja, da se kler upozna s aktuelnim pitanjima različitih grana teoloških znanosti. Tečaj će biti od velike koristi da svećenici obnove svoje teološko znanje i da budu upućeni u suvremene probleme i nove rezultate teološke nauke. Predavači će biti profesori Bogoslovnog Fakulteta u Zagrebu.

Temata su slijedeća:

1. Res et sacramentum kod pojedinih sakramenata.
   Dogmatske zablude kod važnijih sekti, koje se javljaju u hrvatskom narodu.
2. Kumranska otkrića.
3. Vizuelnost i aktivitet djece u katehezi.
4. Važnost kumranskih otkrića za tekstualnu kritiku.
   Sv. Pismo Staroga Zavjeta.
   Sv. Pismo o stvaranju čovjeka i Enciklika »Humani generis« Pija XII.
5. Teorija i praksa u pitanju bračnog onanizma.
6. Prikaz novozavjetne ekhatologije s osvrtom na moderno sektaštvo.
7. Svećenik i Instrukcije S. C. R. o crkvenoj glazbi (iz 1958 god.).
8. Značenje psihoanalize za dušobrižništvo.
9. Dušobrižnički i crkveni propisi.
10. Dosadašnja iskustva i perspektive pučkih misija.
11. Djelo Pija XII.
    Liturgijsko-biblijsko, dogmatsko i duhovnopastoralno tumačenje blagoslova krsne vode.
12. Psalterium meum gaudium meum.

Tečaj će se održati u Nadb. Bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu. Trajat će puna 4 dana. Počima 21. II. 1961. ujutro, a završava 24. II. 1961. na večer.

Svaki dan će biti 4 predavanja.

⇇

Teološki tečaj za kler

POTEŠKOĆE S EX-PATEROM COLLINOM. Niz kardinala i biskupa u Francuskoj izdali su deklaraciju za svoje vjernike o djelovanju suspendiranog svećenika Collin-a. Kongregacija sv. Oficija još je 17. I. 1951. degradirala o. Collina ad statum laicalem radi propagande krive vjerske nauke, neistinitih revelacija i otvorenog protivljenja sv. Stolici i biskupima. Izdaje i sada knjige i brošure, da će biti nasljednik Ivana XXIII, obilazi sela i gradove s takozvanim čudotvornim kipom Srca Isusova, iz kojeg teče krv i niz takovih prestupaka. Kardinal Gerlier izrekao je nad njim kaznu personalnog interdikta za svoju dijecezu.

»Ja sam Put, Istina i Život«

Ništa toliko ne oslobađa ni duhovno ne jača kršćansku dušu kao osjećaj, da je u punu posjedu životne istine.

Tragika svijeta i jest najviše u tome, što je on idejno desorijentiran. Pun je raznih, djelomičnih, parcijalnih istina, a majka mu ono, što jedino sve te parcijalne istine povezuje u cjelovitu mudrost života: zaokružen, jasan, pogled na svijet. Lomi se pod uvijek novim eksperimentima, baca se u ekstreme, doživljuje razočaranja na svakom koraku. Umara se u traženju istine, mjesto da u istini počiva i da se istini raduje. Uza svu svoju pamet svaki dan pada u nove zablude i zalazi u fatalne stramputice. Prometejevski je to i siziski kompleks ljudske kulture. Ona naslučuje istinu, ali je ne nalazi i ne grli. Luta za dalekim svjetlucanjima na obzorju, kao iscrpljen putnik kroz Saharu za divljim svjetlima fatamorgane; troši se u teškim, a uzaludnim i jalovim naporima; uvijek je u napasti da klone i očaja. Nesigurnost i nepristupačnost istine učinila je ljudski život permamentnim razočaranjem, a ljudsku povijest vječnim herostratskim rušenjem i građenjem bez plana. Sve bi čovječanstvo htjelo, za svim pruža ruke, a ničega ne dostiže. Onaj pesimistički i skeptički »Ignoramus et ignorabimus — Ne znamo, i nikada ne ćemo znati«, rana je usred srca čovječanstvu, glavni uzrok sve njegove nutarnje nesreće, svega besmisla i apsurda vjekovne ljudske čežnje za srećom. Revolucija spoznaje početak je i uzrok i moralnoj revoluciji: dekadenci ljudskog dostojanstva i humanosti. Ljudima manjka svjetla, pa se spotiču jednako na zagonetkama svijeta kao i na zagonetkama srca. Desperaterstvo, anarhija, defetizam, plodovi su sakrivene, zamagljene, nesagledane istine.

Objava je, — konkretno i prije svega evanđeoska objava, — digla to prokletstvo sa čovječanstva. Krist je donio svijetu »svu istinu« (Jo 16, 13.). »Sermo tuus veritas est!« (Jo 17, 17.). Istinu punu, jasnu, odlučnu, apodiktičnu. On je strgao zastor sa svijetla i skinuo mrene sa očiju. On nije bio filozof od profesije, ni »tražitelj istine«; on je istini bio posjednik i svjedok (Jo 18, 37.). S njom se je indentificirao, u sebi ju je utjelovljavao, rekao je za sebe, da je On sama Istina: »Ja sam Put, Istina i Život!« (Jo 14, 16.).

A nije Kristova istina nikakva »stručna«, »specijalna«, istina. Nije on bio svjetski učenjak: nije bio ni astronom, ni biolog, ni fizičar, ni historik, ni ekonomist. A filozof je bio. Ali ne teoretski, dijalektički, filozof, nego filozof života. On nije prvotno Istina znanja, on je prvotno Istina Puta i Života. On je ljude naučio živjeti; pokazao im je put k Ocu, k svijetlu i sreći. On je ljudima propovijedao fundamentalnu životnu mudrost: moralnu mudrost svrhe i smisla postojanja.

A tu je on savršeno jasan; tu On nije ostavio nikakvih šupljina i sumnji. Evanđelje o tome sve zna i sve kaže. Sa začudnom jednostavnošću, ali i sa suverenim, mirnim, samouvjerenjem, punim vidovitosti i pouzdanja.

U jasnoći i sigurnosti te životne istine sva je naša, kršćanska nadmoć nad svijetom racionalizma i bezvjerstva. I sav naš duhovni mir. I sva naša nutarnja sreća. Mi ni o čemu ne sumnjamo. Mi ni za što ne strepimo. Mi se ničega ne bojimo. Ne moramo se mučiti ni kin'ti. Sigurni smo za svoju zadaću. Spremni smo da radimo i stvaramo. Znamo, i zašto živimo i kamo idemo. Poznajemo i život i njegove puteve. »Et viam scitis!« (Jo 14,4).

U posjedu smo, mi kršćani, savršene i sigurne, religiozne i moralne životne istine. Moramo toga biti svjesni. Moramo na to biti ponosni. Moramo iz toga povući konsenkvencije. Mi svećenici prije svega; jer mi je, tu Kristovu Istinu, profesionalno branimo i propovijedamo.

Moramo je braniti prosvijetljeno i dostojanstveno. Ne smijemo od velike Istine praviti male istine i u Evanđelje turati elemente sitne ljudske pameti i spekulacije; ne smijemo iz Evanđelja izvoditi, što u njemu ne stoji. Profaniramo ga, ako ga hoćemo učiniti dokumentom nekakvih pozitivno-znanstvenih teza i kombinacija; ako ga na silu uvlačimo u sferu zemaljskih, ovosvjetskih, traženja i borbi. Nije evanđelje stvar za upotrebu na tržištu, pa ni onom kulturnom. Ono je uvijek samo religiozna, moralna, božanska, Istina; ono je uvijek samo mudrost Života, Put duša, smisao svijeta; ono je uvijek princip, nikada detalj: ni filozofija, ni nacionalne ekonomije, ni politike. Moramo biti, kad ga tumačimo i primjenjujemo, intransigentni u principima, ali široki u aplikaciji; ne smijemo božanske širine Istine sužavati do uskosti i tjesnoće naših ljudskih pogleda, shvaćanja, ideja.

Ali zato moramo tvrdo, nepokolebivo, beskompromisno, vjerovati u duhovnu vitalnost, u moralnu konstruktivnost, svake evanđeoske ideje. Ne smijemo Evanđelja sramotiti i izdavati bojažljivošću i malodušjem svoga nastupa, skepsom prema njegovu duhu i principima. Samo se s punom Istinom na štitu svijet pobjeđuje, osvaja, oslobađa i spasava (Jo 8, 2; Matth 5, 18.). Nije za nas propovjednike Evanđelja, neprestano obaziranje iza sebe, šta će reći ljudi, novine, mase. Moramo biti uvjereni, da Evađeljem dajemo svijetu najbolje, što ima, i da će život u budućnosti uvijek na koncu Kristu dati pravo. Ne smijemo se kao ni Krist, nikada bojati sukoba sa idejnim modama; uvijek moramo biti spremni da za njim ponovimo ono njegovo: »Čuli ste, kako je rečeno starima, — a ja vam kažem« (Matth 21. — 22.), i ono: »A vi nemojte tako!« (Luc 22, 26.). Ne smije naše kršćanstvo nikada biti prosjak pred vratima svijeta, ni učenik s bilježnicom u ruci na predavanju svjetskih mudraca, pa ni kad mudraci nastupaju kao auktoriteti bez rezerve i priziva. Ne treba kršćanstvu

u religiozno-moralnom životu ni od koga pozajmica. Ne može ono pristati ni na kakve preorijentacije, ni na kakve revizije ni korekture. Uz kršćanstvo se ne stoji u stavu eklekticizma i pragmatizma. Tko to čini, dirnuo je u prava božanske Istine. Uz kršćanstvo se stoji u stavu vjere. »U tebe su riječi vječnoga života!« (Jo 6, 69.).

I još nešto, u ovom kontekstu, neobično aktualno za nas svećenike. I za sve prave i prosvijetljene kršćane. Kršćanin se i svećenik, u praksi, uvijek najpouzdanije nadahnjuje Evanđeljem. Ono je Istina, kakva je izašla iz usta Božjih, »ex ore Dei« (Matth 4, 4.). U originalnoj, autentičnoj, i formulaciji i interpretaciji. Kad treba pogoditi ono pravo, kad se treba opredijeliti, — tamo ili amo, — valja prije svega konzultirati Evanđelje: riječi Kristove. Prije svih tradicija, prije svake prakse i običaja, prije svih kurentnih ljudskih mišljenja i primjera. Ljudi su ljudi. I u Crkvi. Svu su povijest ispunili, velikim i malim, odstupima od Evanđelja, nevjerama Istini, koncesijama ljudskoj naravi i ljudskoj mudrosti i diplomaciji, krupnim i sitnim nedosljednostima, neiskrenostima, hipokrizijama, nastranostima. I tu vrijedi ona Prorokova: »Maledictus, — qui confidit in homine!« (Jer 17, 5.). Evanđelje je Crkve jedina orijentaciona točka, koja nikada ne vara. Najbolje je i najsigurnije na Evanđelju ispitivati duhove i ideje: »si ex Deo sint« (1 Jo 4, 1.). Ne smije nam biti odlučujuće, što rade drugi, kako misle »kolege«, kakvo je »opće mišljenje i bilo klera; odlučujuće je jedino, što kaže Krist i njegovo Evanđelje. Božjim ljudima je mjesto s Evanđeljem, a ne s većinom ni s »učiteljima« (Jac 3, 1.). I u teoriji, i u praksi. I u osobnom svećeničkom životu, i u pastoralnim nastojanjima. I uz riziko, da budemo osamljeni i izolirani! »Qui autem judicat me, Dominus est — qui illuminabit abscondita tenebrarum et manifestabit consilia cordium: et tunc laus unicuique a Deo!« (1 Cor 3, 5.).

Nije svijet Put. Nijesu ljudi Put. Nijesu ni Istina. »Put, Istina i Život«, to je samo Krist. On jedini! Uvijek. U svim, i u novim godinama. U svim, i u novim, epohama!

— Da svi budu jedno —
18. — 25. siječnja

SVJETSKA OKTAVA
(KAO KATEHEZA ZA DJECU)

Naša djeca i mladež moraju svijesno osjećati bijedu razdvojenog kršćanstva. Težnja i želja Spasiteljeva za jedinstvom treba da bude i njihova želja.

•

Čitajmo s djecom u Sv. Pismu Spasiteljev oproštajni govor kod zadnje večere.

U misalu potražimo u molitvama prije Pretvorbe i Očenaša ona mjesta, u kojima se moli za jedinstvo i mir Crkve.

Kada se od nekoga opraštamo, onda dobro pazimo na njegove zadnje riječi. Osobito, ako su to oproštajne riječi umirućega. Kaka se žalostimo, ako nismo mogli reći zadnju riječ, ako jedan drugome ne možemo više ništa reći. U zadnjem času iščezava sve sporedno. Ostaje samo ono najveće, najvažnije. Možda duša tek tada otkrije ono, što je već dugo skrivala u srcu: veliku ljubav.

Kada otac polazi u rat, opominje djecu da se slažu. U svim teškoćama neka misle na oca i rade onako, kako bi on radio.

Promotrimo sada veliku želju Isusovu prije Njegove muke i smrti.

Na zadnjoj večeri oprostio se Isus od svojih učenika:

Svetim činima: pere im noge i blaguje s njima zadnju večeru.

Svetim riječima: Opominje ih i tješi.

Iz tih čina odsijeva velika, bezgranična Isusova ljubav. Razmotrit ćemo tu Njegovu veliku ljubav u velikosvećeničkoj molitvi.

(Izvadci iz Sv. Pisma).

»Oče sveti! Sačuvaj ih, da budu jedno, kao mi... Daj da budu svi jedno, kao što si Ti, oče, u meni, i ja u Tebi, da i oni u nama budu jedno, da vjeruje svijet, da si me Ti poslao...« (Jo 17, 11. 21).

1. U duhu gleda Isus, kako apostoli polaze u svijet. On gleda kako mlada Crkva raste. Vidi vjerovjesnike svih zemalja. Vidi ljude, koji slušaju njihove riječi, i primaju ih s vjerom i ljubavlju. Vide sve, koji će se obratiti jednom Bogu i pripadati zajednici vjernika. Za sve njih Isus nema važnije molitve od ove: Daj, da budu jedno!

Isus gleda stotine godina unaprijed. Kako su kršćani ispunili Isusovu goruću želju za jedinstvom u vjeri i ljubavi? Koja se ono velika skupina na Istoku odcijepila u 11. stoljeću od zajedničkog vrhovnog poglavara? Ortodoksna — pravoslavna. Što je u 16. stoljeću bio uzrok raskola u Njemačkoj? Reformacija. Cijelim zapadom prošao je raskol od crkvene zajednice. (Luter, Zvingli, Kalvin...). I Engleska se odcijepila od Majke Crkve za cara Henrika VIII.

Raskol nije prestao. Mi živimo u njem. I taj se raskol sve dalje razvija u mnogobrojne sekte. To je cijepanje, odvajanje od jednog stabla. A ipak u Vjerovanju većine kršćana stoji: Vjerujem u jednu svetu Crkvu (Una Sacta Ecclesia). Ispr. Credo u sv. Misi.

2. Loše posljedice. O kršćanima prve Crkve govorili su ljudi ovoga svijeta: »Gledajte, kako se ljube međusobno«. Sada ljudi ovog svijeta kažu: »Kršćanstvo je preživjelo, rascjepkalo se i ide ususret svojoj propasti«.

Ni sama sv. Misa — Euharistija ne sjedinjuje nas kod zajedničkog stola. Kako djeca bolno osjećaju, ako se roditelji dijele kod nedjeljne službe Božje.

Zar se ne moramo ozbiljno zamisliti, kada vidimo, kako je slabo ispunjena želja Isusova. Mnogi ljudi, koji Isusa i Njegovu Crkvu nadasve ljube, ozbiljnije su to shvatili. Oni mole svaki dan sa Crkvom kod sv. Misne žrtve za jedinstvo u vjeri. Prije Pretvorbe moli Crkva: »Dostoj se po svemu svijetu umiriti, zakriliti, ujediniti i upravljati je (Crkvu). U molitvi za mir iza Agnus Dei: »Isuse Kriste... dostoj se po svojoj volji, darovati (Crkvi) mir i jedinstvo«. Molimo te prošnje u sv. Misi pobožno i promišljeno!

Dvojici velikih ljudi ležalo je jedinstvo Crkve osobito na srcu.

Početkom našeg stoljeća živio je u Americi akatolički monah Father Watson. Čuo je za plan svjetskog molitvenog dana za sjedinjenje svih razdvojenih kršćana. Oduševljeno je prihvatio plan. Samo je mislio: za tako veliku potrebu moraju kršćani zajednički više moliti. Nije dosta jedan dan, nego cijeli tjedan. Jednu oktavu (usporedi oktavu u glazbi 8 tonova) od 18 — 25. siječnja. Od blagdana Stolice sv. Petra do blagdana obraćenja sv. Pavla. Prvi blagdan sjeća nas, da je Petar u Rimu bio biskup. Drugi blagdan, kako je iz progonitelja kršćana Savla, postao veliki Pavao, apostol naroda, koji je nadaleko proširio vjeru Isusovu. Od sv. Pavla potječe nauka o Crkvi kao otajstvenom tijelu Kristovu. Njegove su riječi: Jedan Gospodin, jedna vjera, jedno krštenje. Upravo je zato oktava vrlo dobro smještena između ovih dvaju blagdana, da u srdačnoj, udruženoj molitvi molimo za tu veliku potrebu.

P. Father Watson obratio se pismom na anglikansko svećeništvo u Americi i Engleskoj. Pisao je i katoličkim svećenicima i mnogi su se odazvali pozivu na zajedničku molitvu. Osim toga, o planu se raspravljalo u vjerskim časopisima, tako su se s planom upoznali mnogi čitatelji i pridružili se molitvi.

G. 1908. je prvi puta veći broj kršćana molio zajednički za sjedinjenje. Oktava se sve više i više širila po svim kršćanskim zemljama. I protestanti su se pridružili molitvi. Konačno je 1916. godine papa Benedikt XV. propisao oktavu za cijeli kršćanski svijet. Tako je postala svjetska molitvena oktava.

U Njemačkoj je katolički svećenik Dr. Max Metzger mnogo radio za jedinstvo u vjeri. U mnogim gradovima propovijedao je prije ili za vrijeme molitvene oktave. 1944. g. bio je ubijen. U svojoj oporuci ostavio je ove riječi: »Ništa nije moglo dati mojemu životu sadržajniji svršetak od ovoga, što smijem dati svoj život za mir Kristov u Kraljevstvu Kristovu«.

Naš zemljak P. Leopold Mandić žrtvovao je sav svoj život za jedinstvo Crkava.

Gledamo li unatrag na stotine godina razdvojenosti, nameće nam se misao, da iz tog stanja nema izlaza. »Nikada više ne će biti drugačije«. A ipak riječ Kristova će se ispuniti: »Bit će jedno stado i jedan pastir«. On je glava tijela, Crkve, na kojoj su mnogi udovi. Kao što je na oltaru od mnogo zrna samo jedan kruh, od mnogo bobica jedno vino, tako se moraju mnogi ujediniti u jednu Crkvu. Nešivena haljina Kristova, također je znak jedinstva.

Mi moramo i možemo izmoliti jedinstvo. Kada i kako će to jedinstvo uslijediti, to je Božja stvar. Zar ne gleda Krist i na nas, da li je i u nama živa Njegova želja? Molimo ovih dana usrdno i s čežnjom za Njegovo kraljevstvo jedinstva i mira. Činimo li to, tada pripadamo velikoj zajednici molitelja.

Ove godine molimo osobito, obzirom na ekumenski koncil, koji je navijestio Papa Ivan XXIII. I njemu je jedinstvo kršćana osobito briga. Naš sveti Otac pozna Crkve na Istoku iz vlastitog promatranja. I zato je navijestio sveopći sabor. Rekao je: »Mi ne želimo dokazivati, tko ima pravo, a tko krivo. Podijeljena je odgovornost za raskol. Mi želimo samo reći: »Sjedinimo se i dokrajčimo raskole«.

O općim crkvenim saborima (koncilima)

Otkako je sveti Otac Ivan XXIII. na blagdan Obraćenja sv. Pavla 1959. godine iznenadio svijet svojim planom, da sazove opći crkveni sabor (koncil), nije samo katolička crkva svratila svoju pozornost na crkvene sabore kao takve, nego se za njih zainteresirao čitav svijet. Više nego inače, zaokupljaju nas pitanja: Što je to: koncil ili crkveni sabor? Koja mu je zadaća? Odakle njegova prava i ovlaštenja? Kako se vrši crkveni sabor? Kako je to bilo s crkvenim saborima u prošlosti? Što možemo o slijedećem crkvenom saboru već sada znati, ili naslućivati?

Crkva je nezabludiva

Krist je crkvi predao istine svete vjere i naložio joj, da ih objavi čitavome ljudskom rodu. Budući da je vjera temelj kršćanstva, svijet i podzemne sile stalno se bore protiv nje. Crkva mora dakle i braniti vjeru, da se kod nje štogod ne zaniječe ili iskrivi krivovjerjem, krivim naučavanjem. Apostoli su upozoravali vjernike usmeno i pismeno, da se ne povode za novotarijama. Apostole je izjedala revnost, da očuvaju Kristovu nauku čistu.

Svi apostoli i njihovi nasljednici imaju dužnost, da se brinu za to, da vjera ostane čista, a posebno je to dužnost Apostola Petra i njegovih nasjednika, papa. Upravo Petru rekao je Krist: »Molio sam za tebe, da se ne pokoleba tvoja vjera, a ti, kad se obratiš, utvrdi braću svoju«. (Luc 22, 32). Papa se služi ovim darom nezabludivosti, kada kao vrhovni pastir i naučitelj Crkve svečano proglasi koju vjersku istinu, koju su onda katolici dužni vjerovati. Tako je papa Pio IX., kako znamo, godine 1854, proglasio Bezgrešno Začeće Marijino kao vjersku istinu. Isto tako je papa Pijo XII. na blagdan Svih Svetih 1950. proglasio ka-

od Boga objavljenu istinu, da je Blažena Djevica Marija bila dušom i tijelom uznesena na nebo.

No Krist nije obećao nezabludivost samo Petru, nego i cjelokupnom apostolskom zboru, a time i zboru njihovih nasljednika, katoličkim biskupima. »Ja ću moliti Oca, da vam dade drugoga pomoćnika,... Duha Istine... On će stalno živjeti u vama« (Jo 14, 16, 17). »Pomoćnik, što će vam ga Otac poslati u moje ime, učit će vas sve i na sve će vas potsjetiti, što sam vam ja rekao«. (Jo 14, 26). »Kada dođe onaj Duh Istine, uputit će vas u svu istinu«. (Jo 16, 13). Ako po tim jasnim riječima Duh Sveti uvodi Crkvu »u svu istinu«, onda je nemoguće, da bi ona mogla još zabluditi. Krist je time rekao tako jasno, da nije mogao jasnije, da će Crkva zbog posebne pomoći Božje biti nezabludiva.

Ako papa u svojoj nezabludivosti sam izjavi, da je tu i tu nauku objavio Bog i da je prema tome vjerska istina, on se kod toga oslanja na jedno uvjerenje, koje u Crkvi već postoji. Tako je Pijo IX. pitao sve biskupe čitavoga svijeta, da li oni, zajedno sa svojim vjernicima, smatraju Bezgrešno Začeće Marijino kao od Boga objavljenu istinu. Gotovo svi biskupi odgovorili su: Da! Isto je tako postupao i Pijo XII., kad je kanio proglasiti dogmu o Uznesenju Marijinu na nebo.

Što je crkveni sabor?

Vidimo dakle, da se papa u pitanjima vjere uvijek drži nauke, koja je doprla do nas po predaji, i da bez toga ništa ne određuje. Kad je potrebno, da u vjerskim pitanjima nešto odluči, onda se on u prvom redu posavjetuje s biskupima, čiji je zbor, povezan s papom, primio od Krista dar nezabludivosti. Papa ima pravo, da u teškim i važnim pitanjima pita za savjet biskupe čitavoga svijeta, i to ne samo pismeno, nego ih može i sazvati, da se s njima kroz dulje vrijeme posavjetuje i da oni preko glasanja dadu svoje odluke. Ako onda i papa dade svoj glas za ono, što su biskupi odredili, onda je to nezabludiva odluka crkvenog sabora. Opći crkveni sabor je dakle zakonito sazvani sastanak crkvenih dostojanstvenika, u prvom redu biskupa, koje je papa sazvao zbog savjetovanja u crkvenim pitanjima.

Nešto slično, što su sabori u povijesti Crkve, nalazimo već u Svetom Pismu. Zbor apostola sastao se, da pod vodstvom Petrovim, na ispražnjeno mjesto Judino, izabere apostola Matiju, i to sa sigurnošću, da ih vodi Duh Sveti. Izbor sedam djakona izvršen je na sličan način. Kad je kasnije trebalo rješavati teško pitanje, koji su obredni propisi Staroga Zavjeta još na snazi za pogane, koji su prešli na kršćanstvo, održali su apostoli i starješine, godine 50., pod vodstvom Petrovim, u Jeruzalemu takozvani Apostolski koncil. Odluke toga sabora potkrijepili su riječima: »Svidjelo se Duhu Svetomu i nama...,« to jest, apostoli su se savjetovali i donijeli odluke uz pomoć Duha Svetoga.

Nije sigurno, da li su kasniji crkveni sabori bili svijesno nasljedovanje Apostolskog koncila. No, temeljili su se na istoj misli: trebalo je pomoću savjetovanja ukloniti nejasnoće, a ako se radilo o vjerskim pitanjima, odluka općeg sabora unutar crkve uvijek je vrijedila kao nezabludiva, jer Crkva posjeduje »Duha istine«, a Krist sam ostaje s njom »u sve dane do konca svijeta«. (Matth 28, 20).

»Stup i tvrdnja istine«

Glavna zadaća crkvenih sabora je također, da brane vjeru protiv poteškoća, na primjer krivovjerja, te da razvijaju istinu. Istina je doduše samo po sebi nepromjenljiva, te se ne može razvijati kao takva, ali se može proširivati i razvijati naše poznavanje istine. Ni jedan crkveni sabor nije dodao vjeri nešto, što bi u svojoj biti bilo novo. Najviše, što se može učiniti, jest, da se bolje istakne i jasnije pokaže ono, što je u nauci vjere samo uključeno i nejasno sadržano. Budući, da se vjerske istine ne mogu promijeniti, uspoređivalo se svako novo naučavanje sa dosadašnjim ispovijedanjem vjere; mjerilo mu je bila prošlost, pa ako se pokazalo, da je novo naučavanje u protuslovlju sa starim, novotarija je bila osuđena. Što se toga tiče, crkveni sabor uvijek baca svoj pogled duboko u prošlost.

Smijemo priznati, da su mnoge kršćanske istine teške i zapletene, dok se zabluda ukazuje kao jasna i zamamna. Najveći umovi, ljudi plemenita srca, prevarili su se. Samo posebna pomoć Božja daje Crkvi odvažnosti, da prema riječima Apostola naroda bude jedno i »stup i tvrđa istine« (1. Tim 3, 15).

Za objašnjavanje neke vjerske istine putem crkvenoga sabora imamo najljepši primjer u nauci o drugoj Božanskoj Osobi. Zato apostolsko vjerovanje izražava istinu o Božanstvu Kristovu ovako: »I u Isusa Krista, Sina Njegova jedinorođenoga, Gospodina našega«. A kad je krivovjerac Arije tvrdio, da Krist nije Sin Božji, nego samo stvor Boga Oca, veći doduše od anđela, ali nije Bog, morao je godine 325. crkveni sabor u Niceji na temelju Biblije i predaje točnije opisati nauku Crkve: »Vjerujem u jednoga Gospodina Isusa Krista, jedinorođenoga Sina Božjega. On se rodio od Oca prije svih vjekova. Bog od Boga, Svjetlo od Svjetlosti, pravi Bog od pravoga Boga; rođen, nestvoren, jedne biti s Ocem. Po Njemu je sve stvoreno«. U tim rečenicama nema ništa nova, ali vjerska istina postala je jasnija.

Krivovjerja bila su svakako na štetu Crkve. Bila su kukolj, što ga je zao duh posijao među pšenicu, no Bog to dopušta, Jer znade, kako kušnja i pobijanje krivovjerja pomaže, da se vjera bolje upozna. Zato kaže crkveni naučitelj Augustin: »Prije, dok još nije Arije počeo širiti svoju krivu nauku, te nas time prisilio, da se dademo na proučavanje vjerske istine o drugoj Božanskoj osobi i da je jasnije prikažemo, mi nismo još mogli tako jasno govoriti o Presvetom Trojstvu, kao što to možemo danas«. Nehotice nam padaju napamet riječi pjesnikinje, koja svetoj Crkvi upravlja riječi: »Tvoja je nauka kao tvrđava na neosvojivim gorama«. (Gertruda le Fort.).

(Nastavit će se)

Bl. Nikola Tavelić i Sv. Zemlja

Dnevnik Sv. Stolice »L' Osservatore Romano« od 17. XI. pr. g. donio je pod gornjim naslovom odulji članak o našem Bl. Nikoli Taveliću, njegovu radu i mučeništvu u Sv. Zemlji. Članak je napisao sveučilišni profesor na Antonianumu P. Albert Ghinato, prema najnovijim dokumentima i publikacijama o Bl. Nikoli. Ovdje ćemo donijeti taj lijepi članak u izvadcima.

»U bogatom Martirologiju Sv. Zemlje, ili bolje franjev. Kustodije Svetih Mjesta, posebno časno mjesto zauzima Bl. Nikola Tavelić, mučen u Jeruzalemu sa tri subrata 11 — 14. studenog 1391. Njegovo mučeništvo u Sv. Gradu postavlja povjesničaru neke zanimljive probleme, koji još bolje rasvjetljuju odnos ovoga slavnog sina Sv. Franje sa Zemljom Evanđelja.

Rođen u Dalmaciji, sredinom 14. st. i ušavši u franjevački Red u ranoj mladosti, postao je svećenikom oko g. 1375. Nakon što je učio oko četiri godine u Parizu, od g. 1379. bavio se misijama u Bosni, među katarima ili bogumilima, koje su misije već ondje bile dobro organizirane. Ali g. 1391. doživljujemo nenadani preokret u njegovu životu: napušta polje bosanskih misija i polazi u Sv. Zemlju. Zašto?

Pisac ovdje donosi trostruko mišljenje. Prema prvom, koje zastupaju Marcelin da Civezza i Petrović, njegov bi odlazak odlučili mistični motivi: želja, da pohodi sv. mjesta i tu podnese mučeništvo. Ghinato opaža, da oni ne analiziraju duboko povijesne razloge, koji su mogli učiniti, da sazriju te svete želje. — Drugi, kao Andrić i Kocijanić, stavljaju napuštanje misijskog rada u vezu s bitkom na Kosovu Polju, 15. lipnja 1389. nakon koje su Turci zauzeli Srbiju i došli do granice Bosne, radi čega su političko-vjerske prilike svjetovale napuštanje misionarskog rada. — Treći, kao Klaić i Crnica — a i on drži to mišljenje opravdanijim i osnovanijim — to pripisuju nemirima i ratovima, koji su nastali u Bosni nakon nenadane smrti kralja Tvrtka I. 23. ožujka 1391, koji su onemogućili svaki duhovni rad u Bosni. Ako je to tačno, onda imamo i jedan stalni datum, da označimo vrijeme polaska Bl. Nikole u Sv. Zemlju, a to bi bilo ljeto 1391.

Ovdje nam se prikazuje, veli pisac, drugi problem, naime zašto je Bl. Nikola izabrao Sv. Zemlju radije nego li druge zemlje, koje su mu bile bliže i po jeziku i po običajima, na pr. Bugarsku itd., koji su krajevi pripadali istoj bosanskoj franjev. provinciji. Onaj, koji proučava franj. misije treba ovdje imati pred očima težnju, da se ide u Sv. Zemlju iz pobožnosti ili radi misija, koja je težnja postala jačom, nakon što je napuljski kraljevski par, Robert Anžuvinski i kraljica Sancija g. 1343. kupio Spasiteljev Grob i mjesto Zadnje večere, i na čuvanje ih predao franjevcima, čime je službeno nastala Kustodija Sv. Zemlje. Ova pojava morala se kasnije ponoviti mnogo puta, što svjedoče i mnogobrojne papinske bule u »Bullarium Franciscanum«, raspaljujući sve više želju mnogih, da idu u Sv. Zemlju. Pa i naš Bl. Nikola mogao je tu naći poticaj i pobudu za svoju pobožnu želju, koja bi — bez navedenih povijesnih okolnosti — ostala u njegovoj duši zauvijek neostvarena čežnja.

Tako se ljeti 1391. ukrcao u brod, da pođe na Istok, s drugom dvojicom subraće, koji su bili s njim misionari u Bosni. Njegov dolazak u Sv. Zemlju ipak nije bio početak druge duge periode njegova apostolata, nego radije neposredna priprava za žrtvu života putem mučeništva, koje je nakon malo mjeseci podnio u Jeruzalemu.

Mučeništvo našega Bl. Nikole jedno je od najbolje dokumentiranih, koje poznamo, i od najbogatijih savremenim svjedočanstvima. Članak, koji je izašao u »L' Osservatore Romano« 13. veljače pr. god. (A. Matanić, Studi critici sul martirio di un francescano croato medievale) rasvjetljuju dva nedavna djela, koja se mogu nazvati najvažnijim povijesnim spomenikom podignutim na uspomenu dalmatinskog mučenika (D. Mandić, Documenta martyrii B. Nicolai Tavelić, i A. Crnica, Historico-iuridica dilucidatio vitae, martyrii et gloriae B. Nicolai Tavelić), tiskana oba u Rimu g. 1958. s odobrenjem Sv. Zbora Obreda.

Najauktoritativnije svjedočanstvo jest dvostruko izvješće t. zv. Vatikansko, koje se duguje starješini jeruzalemskog samostana i kustodu Sv. Zemlje Fra Gerardu Calvetu, napisanih prvih mjeseci g. 1392, koje donosi »postupak« proveden u Jeruzalemu, možda neposredno nakon mučeništva (sigurno prije polovice siječnja 1392.) od nekoga franjevca koji je bio očevidac mučeništva. Način mučeništva je onaj, koji možemo nazvati tradicionalnim za franjevačke mučenike, koji su prolili krv u muslimanskim krajevima: Maroku, Tunisu, Sv. Zemlji itd.

Došavši u Jeruzalem s drugovima fra Adeodatom iz Ruticinija i fra Petrom iz Narbone, brzo se snašao i sklopio prijateljstvo osnovano na zajedničkoj apostolskoj revnosti s drugom braćom u mjestu, napose s fra Stjepanom iz Cunea. Svi oni toliko su se zanijeli revnošću za obraćenjem muslimana, da su se odlučili poduzeti javni pohvat, što u ostalom nije bila rijetkost u misionarskom ambijentu onoga vremena. Sigurno su predvidjeli mogućnost mučeništva, pa su se na to i pripravili. 11. studenog 1391. — kada je padala i jedna velika muslimanska svečanost — izađoše sva četvorica iz samostana noseći u ruci spomenicu napisanu arapskim jezikom, a latinskim slovima, da bi mogli lakše čitati, i uputiše se prema Omarovoj džamiji. Budući da im je bio spriječen ulazak, pođoše do kadijine kuće, i u njegovoj prisutnosti ustvrdiše, da je nauka kršćanska istinita, a muslimanska kriva.

Reakcija je bila neposredna i žestoka: ili se odreći kršćanske vjere i poturčiti se, ili umrijeti. Izbor mučenika bio je nedvojben. Možda je to bilo

Novi uređaj rubrika

(Nastavak)

ZAVJETNE MISE

(DE MISSIS VOTIVIS — NRC nr. 306 — 389)

U ovom poglavlju provedene su znatne promjene.

Nisu više tako važne distinkcije: pro re gravi — pro re non gravi; Missa vot. solemnis — ad instar solemnis — cantata — lecta. Br. 324. kaže izrijekom: Nisi in rubricis particularibus aliud statuatur, Missa votiva potest esse aut in cantu aut lecta.

Sada se zavjetne Mise, kao što i liturgijski dani, naprosto dijele u četiri reda (klase) i, uopće govoreći, zavjetna Misa kojeg bilo reda smije se služiti na liturgijski dan istog reda — i dakako na dan nižeg liturg. reda. Razumije se, da ipak postoje neke iznimke i ograničenja:

1) Svaka je zavjetna Misa zabranjena na glavne Gospodnje svetkovine, približno rečeno na liturg. dane I. reda 1. do 8. stepena (a točnije, ako ustreba, v. NRC br. 328. i 331.);

2) svaka zavjetna Misa o tajnama Gospodnjim, o Bl. Dj. Mariji ili nekom Svecu zabranjena je na liturg. dane I. i II. reda, u koje se služi oficij o istoj osobi (NRC br. 317.);

3) u crkvama, u kojima se služi samo j e d n a Misa, svaka je zavjetna Misa zabranjena:

a) u dane, kada je propisana konventualna Misa u skladu s oficijem;

b) 2. veljače (febr.), ako se obavlja blagoslov svijeća — te na dane velikih i malih Litanija, kad treba da se služi Missa de Rogationibus (ova je Misa zavjetna, ali mjesto nje se ne smije služiti nijedna druga zavjetna). To vrijedi i za Pepelnicu, no ona je liturg. dan I. reda 7. stepena, pa je već uključena gore u tački 1), tako te je na Pepelnicu zabranjena svaka zavjetna Misa i u crkvama, u kojima se služi više Misa.

Osim toga Misa za zaručnike je zavjetna Misa II. reda, no ipak je zabranjena i u nedjelje II. reda, t.j. u sve nedjelje.

Naprotiv u dane III. i IV. reda ostavlja se sloboda služiti zavjetnu Misu odgovarajućeg reda i o osobi, o kojoj se moli oficij — a prije je to bilo zabranjeno. Tako je 9. I. o. g. ferijalni oficij zapravo de Christo Domino, a Misa može biti o I. nedjelji poslije Bogojavljenja ili koja bilo zavjetna pa i o Srcu Isusovu, o Kristu Kralju. — 5. VIII. o. g., na dan Snježne Gospe, slobodno je (uz neke uvjete) služiti zavjetnu Misu III. reda o Srcu Marijinu. — 3. VI. o. g. oficij je de S. Maria in sabbato, a Misa može biti ili »Salve« (de Communi) ili koja bilo zavjetna, makar i o Bl. Dj. Mariji, ako je inače odobrena.

Nema sumnje, da su propisi o zavjetnim Misama prema novom uređaju znatno jednostavniji i puno se lakše pamte, barem u krupnim potezima i za redovne prilike.

Zavjetne Mise I. reda su samo neke Mise u rijetkim i izvanrednim slučajevima (prigodom posvete crkve, euharistijskih kongresa, kanonizacija) pa, iskreno govoreći, nije baš ni potrebno da dotične propise pamtimo; ako kad ustreba, potražit ćemo NRC ili ćemo nekog upitati.

Zavjetne Mise III. reda su samo tri: na prvi četvrtak, petak i prvu subotu u mjesecu. Tri Mise trećeg reda na liturg. dane trećeg reda — to se vanredno lako pamti.

Obične zavjetne Mise prema želji ili pobožnosti svećenika ili vjernika, kao n. pr. na čast Majke Božje, na čast svetog Ante, za zdravlje, za uspjeh u nekom poslu — to su zavjetne Mise četvrtog reda i dopuštene su u sve dane IV. reda. A u Direktoriju je kod svakog dana označeno, kojeg je liturgijskog reda. I tako je pitanje u krupnim potezima riješeno.

Sve ostale zavjetne Mise jesu II. reda: prigodom godišnje adoracije, župne i katehetske svečanosti, godišnjice Pape i Biskupa, javne potrebe, vanjska proslava blagdana i neke druge. Tu već treba malo pripaziti na neke uvjete i ograničenja: da li je dopuštena jedna Misa ili dvije, pjevana ili tiha, da li je potrebno odobrenje Ordinarija ili nije i sl.

Počnimo s onom grupom, koja je zapravo najlakša i najčešća, a to su:

ZAVJETNE MISE IV. REDA

Mogu se služiti, bile one pjevane ili tihe, oko 70 do 80 puta u godini. Je li to češće ili rjeđe, nego što je nekad bilo? Prije su ovakove zavjetne Mise bile zabranjene početkom siječnja, pa kroz osam dana iza Spasova i Tijelova, a sada su u to vrijeme (na dane IV. reda, razumije se) dopuštene. To čini petnaestak dana u godini u prilog dopuštenosti. No prije su ovakove Mise bile dopuštene in festis semiduplicibus (od 1956. do 1960. simplicibus), kao što su sv. Vinko i Anastazije, sv. Rajmund de Penjafort, sv. Martina i t. d., pa na pet-šest dana u Adventu, svega oko 35 o v a k o v i h d a n a u godini. Sada su prijašnja festa semiduplicia podignuta u red liturg. dana III. reda kao i adventske ferije do 16. prosinca. To znači oko 35

---

ono, što su najviše željeli: izabraše mučeništvo. Na glas puka, proglašena je osuda. Zatim je slijedio dugi put križa strašnih mučenja, dok ih bijes puka nije ubio.

Pobožnost puka prema Bl. Nikoli nije nikad prestala, kako to lijepo dokazuje dokumentirani rad O. Crnice. Lav XIII. je štovanje potvrdio 6. srpnja 1889. Od tada se još više raširilo, osobito u Jugoslaviji, a kauzu kanonizacije sa zanimanjem provodi Sv. Zbor Obreda, nastojanjem postulatora Don Kreše Zorića. Dan, kad Bl. Nikola Tavelić dobije najveće časti, bit će dan veselja i radosti ne samo za hrvatski narod, nego i nadasve za Sv. Zemlju, koja će u njemu pozdraviti svoga prvoga kanoniziranog mučenika«.

do 40 dana godišnje u prilog zabrane. Prema tomu je broj dana, kad su ove zavjetne Mise dopuštene, prilično manji negoli je nekada bio.

Ako se uzme u obzir, da su pjevane zavjetne Mise prije bile dopuštene i početkom siječnja, na obične korizmene i kvatrene ferije, na dane iza Spasova, kroz cijeli Advent — kad naime nije bio officium duplex — onda je broj dana, kada su zavjetne Mise ove grupe dopuštene, znatno manji, nego je nekad bio. To se smanjenje bez sumnje osniva na načelima NRC br. 270.: Missa per se cum Officio diei concordare debet — i br. 388.: Requiritur tamen iusta causa (pro Missa votiva celebranda), scilicet sacerdotis celebrantis vel fidelium necessitas, utilitas aut devotio.

Izbor obrasca zavjetne Mise je nešto malko slobodniji, tako te se sada smiju služiti zavjetne Mise i o Bl. Dj. Mariji-Kraljici, o Materinstvu Bl. Dj. Marije, pa vjerojatno i o Ukazanju Bl. Dj. Marije u Lurdu te o Bl. Dj. Mariji od Krunice, to jest o svakom titulu Bl. Dj. Marije, ali ne o događajima iz njezina života (ne n. pr. o Rođenju, Pohodu Marijinom i sl.).

Boja misnog odijela treba i kod zavjetnih Misa da odgovara značaju Mise. Ali za tihe, nekonventualne zavjetne Mise IV. reda dana je sada velika sloboda: one se mogu služiti u boji, koja odgovara zavjetnoj Misi, ili u boji, koja odgovara oficiju dana — pridržavši ipak ljubičastu (i dakako crnu) boju samo za one Mise, kojima po sebi pripada. Tako n. pr. 7. ili 8. lipnja (juna) smiju se zavjetne Mise o Kristu Gospodinu, o Majci Božjoj, o svetim anđelima i svecima (mučenicima ili priznavaocima) služiti bilo u boji, koja im pripada (bijeloj odnosno crvenoj) bilo u zelenoj boji. No Mise za mir, za oproštenje grijeha, za bolesnike, za razne potrebe . . . smiju se služiti samo u ljubičastoj boji.

(Nastavit će se)

Još malo o Direktoriju - 1961.

Str. VI, Missae votivae, treba bolje stilizirati: 1. Diebus liturg. I. classis 1. — 8. gradus . . . ; 4. die 2. febr., in Litaniis maj. et min etc. Pepelnica spada na tč. 1., jer je litg. dan I. reda 7. step. U obzir bi mogla doći još samo napose povlaštena zavj. Misa I. reda na sam dan Posvete crkve, koja se Misa može služiti na Novu godinu (dan I. reda 5. stepena), na Srce Isusovo i Krista Kralja (I-3.), Bezgr. Začeće i Veliku Gospu (1-4.). na adventske i prve četiri korizmene nedjelje (I-6.), te na Gluhu i Bijelu nedjelju (I-6.).

Str. 18., 25. apr., **Slobodnica** et **Trnjani**: Off festivum.

Str. 24., 29. maji, **Osijek-I**: Pridie in II. Vesp praec nulla commem.

Str. 37., 12. aug., **Podr. Satnica**: Adoratio SSmi.

Str. 46., 1. octb., **Diacovens**: Nije slobodno služiti Misu »Gaudeamus«, nego gdje se zaista slavi Gospa od Ružarja, može se Misi dana »Terribilis« pod jednim završetkom dodati molitva Gospe od Ružarja.

Str. 50., 28. octb., **Tordinci**: Adoratio SSmi.

Str. 52., 8. nov. Quat Coronatorum (kao što je faktično bilo u prvom otisku, a onda izmijenjeno nagore).

Str. 60., 27. dec., **Bistrinci** et **Zelčin**: Adoratio SSmi.

Str. 60., 29 et 30. dec ORDO Rom.-Seraph. F.M. et ORDO C.M. sic habent: »Missa de die infra Oct. Nativ., ut in Missali die 30.« Izgleda, da je jedino to ispravno.

Str. 64., ispod glavnog napisa IZLAZ i ZALAZ SUNCA treba dodati podnaslove, kao što su bili u rukopisu i koji glase po redu: Dan godine — Dan mjeseca — Zora (približno) — Sunce izlazi — Kulminacija Sunca (astronomsko podne) — Sunce zalazi — Dan traje.

Dao Bog, da pošt. čitatelj, imajući na raspolaganje gotov Direktorij i njegov dodatak, učini manje pogrešaka kod recitiranja i celebriranja, nego što ih je urednik Direktorija počinio kod redigiranja i korigiranja!

LAUDES — Dne 28. XII. 1960. SZO dao je tumačenje (declaratio) NRC nr. 145., u kojem se kaže: Laudes, cum sint precatio matutina, in choro et in communi primo mane dicuntur; quod convenienter servatur etiam in recitatione a solo facta — te izjavio, da ni kod privatne recitacije a solo nije slobodno Laudes anticipirati.

Prema tome gube vrijednost sva blaža mišljenja i obrazloženja, koja smo donijeli u Vjesniku 1960. str. 166. i 181., te u Supplem. str. 6* i Direct. str. 76.

MISSAE PRO POPULO

Dekretom od 3. XII. 1960. S. Z. Koncila preudesio je popis dana, na koje župnici i ostali dušobrižnici treba da prikažu sv. Misu za povjereni si puk.

1) Na sve nedjeljne i na svih deset zapovjednih blagdana (1. I., 6. I., 19. III. i t. .d) ostaje obveza kao dosada;

2) na tri nezapovj. svetkovine Bl. Dj. Marije, pa 24. VI. i 29. IX, te na svetkovine svetih Apostola ostaje obveza kao dosada;

3) uvodi se obveza Missae pro populo na blagdan Srca Isusova, Krvi Isusove, sv. Josipa-Radnika, sv. Marka i sv. Luke evanđ.; — zatim na partikularne svetkovine Patroni principalis: a) Nationis, b) Regionis seu provinciae sive ecclesiasticae sive civilis, c) Dioecesis, d) loci seu oppidi vel civitatis — na godišnjicu posvete stolne crkve — te na dan Titula vlastite crkve;

4) dokida se obveza Missae pro populo: na uskrsni ponedjeljak i utorak, na duhovski ponedjeljak i utorak, te na dane 3. V., 26. VII., 10. VIII., 26. XII., 28. XII., 31. XII.

Toliko zasada, osobito radi župnika, koji će doskora slaviti Titulus ecclesiae propriae: a kada dobijemo autentični tekst, osvrnut ćemo se na ovaj predmet malo opširnije.

EPISKOPAT LATINSKE AMERIKE sastao se na svoje konferencije u Bounos-Aires-u od 13. — 18. studenog. Raspravljalo se o pojavi i djelovanju protestantizma i spiritizma.

U FRANCUSKOJ SU POČELE SVEČANOSTI prigodom 100-godišnjice smrti glasovitog propovjednika Lacordaire-a. 21. XI. u Sorèze-u u školi, koju je veoma cijenio — održana je komemorativna akademija.

WASHINGTON — o debati sjedinjenja Crkve. Najveći savremeni protestanski teolog Karl Barth izjavio je: »Danas postoji mogućnost novih razgovora s Rimom«.

U ČAST SV. VINKA PAULSKOG održao je u Rimu u Centru sv. Ljudevita javno predavanje akademik Daniel Rops.

Vatikanska pošta emitirala je prigodom jubilarnih svečanosti u čast sv. Vinka dvije marke: jedna s likom sv. Vinka, a druga s likom svete Lujze de Marillac.

Nove vijesti o kanonizaciji Bl. Nikole Tavelića. — Budući da mi tražimo za našega bl. Nikolu Tavelića ekvipolentnu kanonizaciju, t. j. njegovo proglašenje svetim na temelju mučeništva i štovanja, potrebito je raspraviti 7. stvari. Od tih su gotove 3 i to: 1. Positio super martyrio, 2. Informatio Gen. Izvjestitelja Pov. Sekcije, 3. Summarium o životu i mučeništvu bl. Nikole. O tim pitanjima raspravit će komisija konsultora i kardinala Sv. Zbora Obreda početkom ožujka ove godine. — Premda su ova pitanja, kako javljaju, odlično obrađena, ipak treba podvostručiti molitve Bogu za sretan uspjeh; jer će protiv njih, po službenoj dužnosti, iznositi poteškoće, da stvar ne prođe.

† **JOSEF KARDINAL WENDEL.** Na staru godinu dne 31. prosinca 1960. otpjevavši Tebe Boga hvalimo, naglo je umro münchenski kardinal i nadbiskup Dr Josef Wendel. Kard. Wendel je rođen 27. svibnja 1901 u Blieskastel-u, biskupija Speyer. Za svećenika je zaređen 30. listopada 1927., a god. 1941. je imenovan i posvećen za nasl. biskupa »Lebessus«. Dvije godine kasnije postaje biskupom u Speyeru. Za nadbiskupa München-Freising promoviran je 9. kolov. 1952., a 12. siječnja 1953. učini ga Papa Pijo XII. kardinalom sv. Crkve.

Sahranu, koja je bila 5. siječnja o. g., vodio je kard. Dr Josef Frings, nadb. u Kölnu, a pogrebni govor održao je kard. Dr. Julius Döpner, biskup u Berlinu.

Bibliografija

Dr Miroslav Matijaca: DJEVICI MAJCI, — razmatranja za svaki dan u svibnju. Knjiga ima 250 stranica, cijena joj je 450 dinara, a naručuje se kod Dr Miroslav Matijaca, Split, Kavanjinova 4.

Dr O. Ante Crnica: BL. NIKOLA TAVELIĆ, II. dio: Naš veliki dobročinitelj ili Milost Bl. Nikole Tavelića. Knjiga je ovih dana izašla u II. izdanju s dodatkom: Nove milosti. Cijena 350 dinara, a naručuje se kod Vice-postulature, Šibenik, Kačićeva 11.

Bisk. ordinarijat u Đakovu izdao je KNJIGU CRTEŽA ZA VJERSKU POUKU za ploču i bilježnicu djeteta. Knjiga je ukusnog formata, ima 315 stranica, cijena 500 dinara.

U knjizi se nalaze crteži, koje će moći upotrijebiti svaki vjeroučitelj i katehista. Jednostavni su. Služe kao predložak za ilustraciju metodičke jedinice. Vjeroučitelj, dok govori, oživjet će svoju riječ lahkim crtežem na svojoj velikoj ploči. I uz crteže lahko će na ploču prenijeti ilustracije, koje donosi naznačena knjiga. Knjiga će poslužiti i za crteže, koje će djeca s ploče prenijeti u svoje vjeronuučne bilježnice.

Pretplata »Vjesnika« za 1961. god. iznosi 700 dinara.

IZ UREDNIKOVE BILJEŽNICE

Nove knjige religioznog sadržaja rado oglašujemo u našem Vjesniku. Dakako, samo ako nam izdavač pošalje knjigu, koju je izdao ili napisao. Jedni šalju knjigu na Vjesnik đak. biskupije i tada odmah znamo, da je šalju zato, da se oglasi među novim knjigama. Drugi šalju samo pismo. To za oglas nije dosta. Pošaljite i knjigu i pismo u kojem ćete, kratko, u nekoliko redaka prikazati sadržaj knjige, da oni, koji je žele imati, znaju što naručuju.